

FlexNyt

Indhold

- Ulovlige flytninger af kvæg har konsekvenser
- Angreb af stankelbenslarver
- Slæt af græs til heste og kvæg
- Der er vandmangel i mange afgrøder
- Tyrekalveaftale
- Farm Festival
- Nye krav til rottebekæmpelse
- Søg projektmidler til lokale indsatser for natur og biodiversitet
- Nationalparkdag

Kvæg

Ulovlige flytninger af kvæg har konsekvenser

Ulovlige flytninger fra det højprævalente til det lavprævalente salmonellaområde øger smitterisikoen i alle besætninger. Men det har særlige konsekvenser for køber og sælger.

Det er ikke lovligt at flytte dyr fra det højprævalente salmonella-område til det lavprævalente.

Desværre sker det alligevel, og det ærgrer embedsdyrlæge i Fødevarestyrelsen Anette Gammelvind.

”Reglerne omfatter jo netop tiltag, som hjælper med at udrydde salmonella – til gavn for alle besætninger”, påpeger hun. Anette Gammelvind tror dog, at overtrædelserne i de fleste tilfælde skyldes uvidenhed.

”Måske er folk ikke klar over, at reglerne er trådt i kraft, eller de ved ikke, hvor bedriften ligger i zonegrænsen”, fortæller hun.

Alle flytninger tjekkes!

Men de ulovlige flytninger opdages. L&F Kvæg tjekker alle flytninger i

Dyreregistrering, og de flytninger, som ikke er i orden, sendes videre til Fødevarestyrelsen. Herfra kontakter styrelsen landmanden, og han får en indskærpelse.

”En indskærpelse betyder, at vi gør opmærksom på, at han har gjort noget forkert – at han har overtrådt loven. Man kan kalde det en løftet pegefinger, ” forklarer Anette Gammelvind. Med til indskærpelsen hører også, at Fødevarestyrelsen følger op efter ca. tre måneder og tjekker, at landmanden har forstået budskabet – at det ikke er sket igen.

Denne opfølgning er gebyrbelagt og koster omkring 2.000 kr. Indskærpelsen betyder også, at sælgers besætning ryger i den kategori, hvor der er større risiko for at blive udtrukket til kontrol i forbindelse med f.eks. dyrevelfærdskontrol eller Fødevarestyrelsens kampagner. For køber gælder det, at hans besætning pålægges offentligt tilsyn. Han må således ikke sælge dyr til levebrug – og besætningen placeres i salmonellaniveau 2.

Mulighed for dispensation

Hvis man bor i det lavprævalente område og køber dyr ind, er det vigtigt altid at være opmærksom på, hvor dyrene stammer fra. Tilsvarende skal man være opmærksom på, hvor dyrene skal hen, hvis man sælger dyr fra det højprævalente område. Der kan i særlige tilfælde dispenseres for reglerne om flytning. For eksempel hvis man har nogle specielle avlsdyr af gamle racer, eller hvis en besætning skal lukkes ned, og man derfor skal af med mange dyr på én gang.

Regler for flytning

- Det er forbudt at flytte dyr fra det høj- til det lavprævalente område.
- Kalve til opfodning i slagtedyrsbesætninger må flyttes fra niveau 1-besætninger i det højprævalente område til det lavprævalente område. Modtagerejendommen må kun levere dyr til slagtning.
- Man må gerne flytte dyr på tværs af det høj- og lavprævalente område mellem egne ejendomme.
- Man må gerne flytte dyr på tværs af det høj- og lavprævalente område, hvis man har en græsnings- eller pasningsaftale, som er indgået inden 1. november 2015 (f.eks. kviepasning og naturpleje). Fødevarestyrelsen skal ligge inde med en kopi af aftalen.

Kilde: KvægNyt nr. 9- 2016

Se hvor grænsen går mellem det højprævalente området og det lavprævalente område her: www.landbrugsinfo.dk.

Mark

Angreb af stankelbenslarver

Vi har i de sidste par uger fået en del meldinger om angreb af stankelbenslarver. Det gælder både i blivende græsmarker og angreb i afgrøder efter kløvergræs eller frøgræs. Der er desværre ingen kemiske muligheder for at bekæmpe stankelbenslarver her i foråret.

Angreb af stankelbenslarver hænger sammen med græsdyrkning i august-september sidste år, hvor stankelbenene har lagt deres æg. Stankelbenene foretrækker kort græs og kraftige angreb ses oftest i 2. og 3. års græsmarker og mest på sand- og humusjorder. Undtagelsesvis kan der også forekomme angreb, hvor der har været græsukrudt i kornmarker.

Er angrebene voldsomme, går det også ud over væksten i græsmarken. Men ellers ses de værste angreb oftest, når græsmarken lægges om. Stankelbenslarver er altædende, så det går ud over alle afgrøder. Erfaringen viser dog, at majs og ærter er de mest robuste afgrøder med hensyn til angreb af stankelben.

Slæt af græs til heste og kvæg

Græsset gror voldsomt i disse dage med næsten sommerlige temperaturer.

Ønsker man græs med en høj fordøjelighed for slagtedy og slagtekalve, så de kan sikre en stor foderoptagelse og høj tilvækst, så er det snart, at der skal tages slæt – nogle steder måske i denne uge.

Græsensilage til ammekøer og heste skal normalt have en fordøjelighed på under NEL 6,0 og måske nærmere NEL 5,7 (ca. svarende til 1,30 kg ts/FE efter det gamle system). Ved denne fordøjelighed passer fylde (hvor meget et dyr kan rumme) nogenlunde til behovet for energi. Det opnår man, når græsset er skredet igennem – altså når akset/frøstanden er helt igennem på det fleste af græsplanterne. Det forventes, at dette sker omkring 1. juni eller nogle dage senere, og på nogle lokaliteter med mildt klima nogle dage før. Dette gælder især blandinger som nr. 22 og til dels blanding 35.

Det er stadig vigtigt at holde øje med vejrudsigten. Græsset skal ensileres, når vejret er til det. Det vil sige, at der skal være mindst et-to døgn (ofte er et døgn eller mindre tilstrækkeligt!) med tørt vejr til kvæg – og der ønskes en tørstofprocent på omkring 35%. Ensilage (wrap) til heste ønskes af mange med en noget højere tørstofprocent – måske omkring 60%. Det vil kræve tørvejr i mindst tre dage.

Det er vigtigere at tage hensyn til vejret, fremfor at man lige rammer den rigtige tørstofprocent!

Forfald ikke til at vente så længe med at høste græsset, at det tørrer på roden. Græsset skal nok tørre, men der er stor risiko for, at sukkerindholdet er så lavt, at ensileringen går i stå eller ikke kører til ende. Det bevirker tit, at ensilage får mugpletter, eller hvis det går helt galt bliver til kompost.

Hurtig fortørring af græsset har stor betydning for både kvaliteten og foderoptagelsen. Målet er omkring 35% tørstof i ensilagen beregnet til kvæg. Til heste foretrækkes en højere tørstofprocent af nogle. Den tørstofprocent, som man ønsker, skal opnås så hurtig som muligt. Da lyset har stor indflydelse på tørretiden, er det vigtigt, at græsset ligger så spredt som muligt.

Men husk:

- Skårlæg først, når morgenduggen er væk, så planterne er helt tørre.
- Store mængder regn de sidste dage inden slæt forlænger tørretiden.
- Overskyet vejr forlænger tørretiden.

Den hurtige fortørring bevarer en større mængde sukker og protein i afgrøden. Sukker er næring for mælkesyrebakterier, så ensileringsprocessen kan ske hurtigt og effektivt. En hurtig fortørring betyder også, at en mindre del af proteinerne i afgrøden bliver nedbrudt. Det giver et lavere ammoniaktal, og du øger dyrenes ædelyst til foderet.

Riv græsset

Når græsset har nået et tørstofindhold på ca. 30%, rives det sammen til et stort skår, så **30% tørstof**-snitteren eller -presseren kan udnyttes fuldt ud. Når græsset er samlet i et velformet skår, kan det bedre tåle en eventuel regnbyge, og det bliver heller ikke for tørt, hvis det tørrer meget kraftigt.

- Sæt en stubhøjde på 6-8 cm.
- Vælg den laveste stubhøjde, hvis græsset skal afgræsses bagefter, og den højeste til de rene slætblandinger.
- Høst inden græsset bliver gult i bunden.
- Brug crimper eller stængelbryder, så afgrøden ikke ligger fladt hen ad jorden.
- Spred græsset samtidig med, at det skårlægges – eller hurtigt derefter! Riv ikke i jorden under spredning og samling.

Der bør ikke være muldskud i græsmarkerne, men hvis der alligevel er mange muldskud, kan det være nødvendigt at fortørre til 50% tørstof. Det gør det lettere at "ryste" jorden af i forbindelse med sammenrivningen. Derved mindsker du risikoen for sporer og smørsyregæring.

Ensilering i baller

- Tørstofprocenten skal også her være 30-35%. Vær opmærksom på, at nogle hesteejere foretrækker en tørstofprocent på omkring 50%. For at nå dette skal græsset fortørres ca. et døgn mere. En tørstofprocent på omkring 40 øger indholdet i en balle.
- Ballerne skal trykkes ensartet og så fast som muligt. På denne måde opnår du mest mulig indhold i ballerne.
- For at kunne trykke ballerne tilstrækkeligt sammen er det en fordel, at græsset bliver snittet let. Det gør det også lettere at udfodre.
- Indpakningen skal ske senest to timer efter presningen.
- Spar ikke på platen, hverken på kvaliteten eller mængden. Der bør være mindst seks lag overalt på græsballer.
- Ballerne sættes på 5-10 cm sand. Dels udgår du stød og rivning fra skarpe sten m.v. Desuden bryder rotter og mus sig ikke om løst sand.
- Hold også rent omkring stakken af baller. Den bør ikke gro til i ukrudt m.v., da det giver ly til rotter og mus. Stil heller ikke ballerne tættere, end der er plads til katten.
- Dæk ballerne med net eller evt. en gammel presenning for at beskytte mod fugle.

Hvis der ensileres i rundballer, så stil ballerne på den "flade" side. Der er mange flere lag plastik, end der er på den "runde" side.

Der er vandmangel i mange afgrøder

Mange steder er der begyndende vandmangel i mange afgrøder. Det gælder især overvintrende afgrøder. Der er p.t. mange steder et vandunderskud på 40-50 mm og på nogle lokaliteter betydeligt mere. Derfor gælder det om at komme i gang med markvandingen, hvis vandingsmaskinerne ikke allerede har været på arbejde, og man i øvrigt har den mulighed.

Vandbalancen kan følges på www.landbrugsinfo.dk.

Kvæg

Tyrekalveaftale

Kalveaftalen er et vigtigt element i et tilfredsstillende samarbejde.

En tyrekalveaftale er det formelle grundlag og et praktisk værktøj for samarbejdet mellem mælkeproducenten og slagtekalve-/ungtyreproducenten. Men det gode samarbejde opnås kun, hvis begge parter er indstillet på det og har viljen til det.

Betragt hele produktionsforløbet som et fælles samarbejdsprojekt, som begge parter skal have glæde af.

Vælg en samarbejdspartner, du kan have tillid til og lev selv op til tilliden.

Giv jer tid til at aflægge besøg på hinandens ejendomme i forbindelse med samarbejdets begyndelse.

Giv jer tid til at formulere en klar tyrekalveaftale og drøft alle væsentlige forhold i aftalen.

Vær åbne over for hinanden om produktionsmæssige forhold og problemer.

Hæng jer ikke i småting – se samarbejdet over en længere periode.

Det er en god investering af tid at holde et møde en gang om året. Her kan evt. problemer tages i opløbet, og samarbejdsforholdet kan konsolideres.

Det er altid lettere at blive enige om betingelser på forhånd, frem for hvis skaden er sket, og betingelserne ikke har været aftalt.

Denne tyrekalveaftale er en hjælp ved indgåelse af et fast samarbejde mellem mælkeproducent og slagtekalveproducent.

Læs aftalen her www.landbrugsinfo.dk/Kvaeq

Kilde: *landbrugsinfo.dk*

farm festival

**GRATIS ADGANG
ALLE ER
VELKOMNE**

fredag 20. maj

KL. 13-16 PÅ GRINDSTED LANDBRUGSSKOLE

- Dyrskue
- Fest for hele familien
- Bondegårdsdyr
- Se elevernes traktorer
- Kæmpe halmborg
- Kom og malk en ko
- Karamel-jagt
- Naturfagsudstilling
- Infotelt om uddannelserne

Billeder fra sidste års farm festival

**FØDEVARE
MESSE
FÅ SANSERNE
I SPIL**

www.grindstedlandbrugsskole.dk
Tronsø Parkvej 40 · 7200 Grindsted

GRINDSTED
Landbrugsskole

Info

Nye krav til rottebekæmpelse

Fra 11. juli 2016 vil der ikke længere være midler godkendt, der kan bruges til permanent bekæmpelse af rotter og mus i rottekasser, hvilket tidligere var en udbredt praksis. Men det er fortsat tilladt at bruge muse- og rottegift, så snart der ses spor af mus og rotter på ejendommen.

Muse- og rottegift må fortsat anvendes. Det nye er, at giften først må anvendes, når der er spor af mus og rotter på din ejendom og ikke som hidtil til permanent udlægning i rottekasser. I praksis betyder det, at når du/dit sikringsfirma ser spor af mus og rotter i f.eks. dine rottekasser, så må der udlægges muse- og rottegift i dine rottekasser. Læs mere om de nye regler på www.landbrugsinfo.dk.

Søg projektmidler til lokale indsatser for natur og biodiversitet

Den Danske Naturfond er sat i verden med det formål at forbedre naturtilstanden og vandmiljøet i Danmark.

Fonden støtter løbende projekter, som sikrer den eksisterende natur eller skaber nye naturarealer og flere levesteder for dyr og planter. Nu har fonden også afsat en ny pulje på op til 15 mio. kr. til støtte af lokalt forankrede projekter.

Projekterne skal handle om konkrete arealer og indsatser og så vidt muligt have en både målbar og varig effekt på naturen.

Hvem kan søge?

- Alle private lodsejere, foreninger og organisationer kan søge, men projektet skal gerne bygge på et samarbejde mellem flere aktører.
- Stat og kommuner kan medvirke i et lokalt projektsamarbejde, men kan ikke søge midler.

Den Danske Naturfond lægger vægt på projekter, der

- Giver størst mulig værdi for natur og biodiversitet
- Bærer præg af nytænkning
- Hvis resultater og erfaringer kan bruges andre steder
- Bygger på lokalt samarbejde eller partnerskaber
- Også giver gode muligheder for naturoplevelser

Ansøgningsfrist

Forslag til projekter skal indtastes via formular på ddnf.dk senest d. 1. august 2016. Læs mere på ddnf.dk.

 Varde
Kommune

VI FEJRER NATIONALPARKDAG I NATUREN

Kom og vær med søndag den 22. maj! Tag hele familien med og oplev det bedste af både Vesterhavet og Vadehavet.

Som det eneste sted i Danmark har Varde Kommune Nationalpark, Verdensarv og Naturpark lige ved hånden. Kom og få nogle unikke oplevelser i naturen og deltag i Danmarks måske største picnic.

På dagen kan du deltage i mange spændende og sjove aktiviteter – se det komplette program og adresser på www.viinaturen.dk/nationalparkdag

HUSK AT DOWNLOADE APPEN FORTÆLLINGER I NATURPARK VESTERHAVET – DELTAG I QUIZZEN OG VIND LÆKRE PRÆMIER

Naturparken rummer et hav af fortællinger om naturen og kulturhistorie. Du kan få historierne fortalt ude i naturen med en gratis app på din smartphone eller tablet. Fortællingerne handler om livet ved Vestkysten, om bunkeranlæg og tyske flygtninge, om kronstyr, fugletræk og den genskabte Filsø. Og som noget nyt er der nu en skattejagt.

FORMIDLINGSSTEDER

1. Skallingen
2. Tirpitz
3. Blåvand
4. Vejers
5. Nymindegab

5 Nymindegab
Honne Strand
4 Vejers
3 Blåvand
2
1 Ho

 Vi
i NATUREN

Artiklerne er udarbejdet i samarbejde med medarbejdere i LMO – partner i Dansk Landbrugsrådgivning og udsendes til følgende DLBR-virksomheder: Djursland Landboforening, Jysk Landbrugsrådgivning, Sønderjysk Landboforening, Østdansk Landboforening, LandboNord, LandboThy, Landbrugsrådgivning Syd, nf plus, LHN, Landbo Limfjord, Gefion, DL Sydhavsøerne, Lemvigegnens Landboforening, LandboSyd, Agri Nord og LMO. Dette FlexNyt er udgivet tirsdag i den angivne uge. Ønsker du oplysninger om indholdet i FlexNyt, er du velkommen til at kontakte din rådgiver eller Dorte Marcussen, SEGES P/S, Agro Food Park 15, Skejby, 8200 Aarhus N, tlf. 8740 5596